

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 12. De more cubandi humi, volutandi se in cinere, & puluere, ac
cilicio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Facies ve-
labatur lin-
teis saccis.

Origo pio-
rum sode-
lium, seu
cōfratrum,
& schola-
rium.

Scholariū,
seu contra-
trum mori
per urbem
velata facie
incedendi,
& se flagel-
lis verberā-
di aliquid
simile apud
Gentiles.

Scriptoribus intelligi non potest. Ego
cui coniecturā non displicent, cum de
stimonia, facile crediderim, linreis sac-
cōtexisse: tum quia ipsi saccum, cili-
morem velabantur, quos eo, quem dicitur
modo vultum operuisse, prāter alia argu-
ta, quā tractatu de pēnitentia, eiusque
afferemus, ex piis sodalibus, quos vulgo
fratres, seu scholares dicimus, aperte
Hi enim pēnitentium similitudinem
in publicis autem supplicationibus, & la-
rum pompa ordine procedunt, ut plerumque
facie linreis saccis operata: verberibus
suum corpus animaduertunt: sicut verbera-
nites decet. Qui mos & in Ecclesia
quissimus est, & veterum Gentilium ritibus
finis: cum & apud Romanos Lupercalia
lupercalia celebrantes, nudi per urbem
derent, laruatique flagellis obuios ca-
& apud Aegyptios, qui Diis immolabant,
ter ipsas cāremonias, echinatis globosis
reis verberarentur. Quemadmodum
dorus Virgilius lib. 2. de inuentor. rest. c. 1.
lib. 7. cap. 6. demonstrat.

*De Mōre cubandi humi, volutandi se in
& puluere, ac cilicio.*

CAP. XII.

Baptizandi
humi cu-
babant.

Nec videtur hoc loco silentio pre-
tendum, eosdem baptizandos

haussit, ut hoc quoque afflictationis genere in
 suoni corpus grauius animaduernerent. quare
 S. Gregorius Nazianzenus orat. 40. in sanc.
 lanac. multa, quibus Deum placare, & ad bap-
 tismum consequendum viam sibi munire te-
 nedantur, enumerans, huius etiam consuetu-
 dinis aperte meminit, dicens. *Bona auxilia e-*
rant tibi ad ea, que desideras, consequenda, vigilia,
ieiunia, humi dormiturationes, orationes, lachrymae,
eterna, indigentium opitulatio. & paulo post ean-
 dem rem docet his verbis: *Tu quidem fortasse,*
lone, & humane agricola Dominum supplex roga-
bis, ut sicca adhuc parcat, nec eam sterilitatis ac-
culatam adhuc succidat, verum tibi permittat, ut
sternis undique in eam inijcias, hoc est, lachrymas,
genitua, preces, chameunia, is, vigiliis, anima, & cor-
poris macerationem, ac deniq; correctionem eam, qua
ex peccati confessione, contemptiorique vite genere
excessu, est enim chameunia humi dormitio, cum
 quis in nuda humo dormit, à *χαμηλὴ*, & *εὐων*: Chameu-
 nia unde
 dicitur lingua Græca periti non ignorant. Eius-
 dem generis erat, volutari in cinere, & pulue-
 re: cuius moris multa sunt exempla in vete-
 rum historiis, Eusebij lib. 1. de vit. Constant.
 Theodoreti lib. 2. histor. Eccles. & aliis per-
 uere;
 multis locis: sed illud gestorum ô. Susannæ
 virginis maximè illustre fatemur, in quibus
 Claudium sanctæ virginis patrum eo ritu v-
 sum fuisse, ita legimus: *volutans sese, capitique*
puluerem aspergens, dixit: Domine Deus, lumen æ-
ternum, remitte mihi, &c. Simeon etiam Meta-
 phraites in vit. S. Syluest. Constantinum Mag-
 num, quo tempore Christianæ religionis præ-

ceptis ad veram pietatem informabamur.
 nere humi iacuisse, docuit his verbis:
 ergo, te prius ieiunare, o Imperator, &
 lachrymis, quacunque peccasti, confitentem.
 ergo purpuram, & diadema septem diebus
 regia penetrare ingressus, clausis ianuis, in
 nere humi iacens, in luctu age penitentiam.
 eodem pertinet, quod Syranæ mulieris
 tum esse dicitur: cum corporis, & membra
 ta luminibus, vtrunque lucem læta per
 mum hausit: de quo apud Adonem Teren
 sem in vit. & martyr. S. Donat. Episc. &
 rin. monach, scriptum est: *Indixit ei
 & ut humiliaretur in cilicio, & cinere, &
 catechizavit eam, & baptizavit tam ipse
 filium eius, S. vero Gregor. Nazianzenus
 40. in sanc. bapt. eos, qui Christianæ religio
 præcepta hauriebant, monere non debent
 in sordibus, & pulvere versentur:
 quit, curemur, ut ne effaminemur,
 loco pulvere conspergamur. Nec dubitare
 mus, quin hæc cineris, aut pulveris
 penitentiam spectauerit, cum & allata
 testimonia id declarent: & olim, qui in
 tentium ordine locabantur, eam adhibe
 lerent. cuius adhuc vestigium in omnibus
 clesiis perseverat: quando triduanæ
 tionis, vel maioris ieiunij initio, solenni
 monia Episcopus, vel alius Presbyter
 capita cinere adspersit. His accedebat
 quo prauas animi affectiones sub ratione
 perium subiiciebant. ut sedata, & restituta
 nis carnis libidine, in vno pietatis studio*

Pulveris
 adpersio
 pertinebat
 ad poeni
 tentiam ba
 ptizandorū.
 Poeniten
 tes olim
 pulvere ad
 spergebantur.
 Adpersio
 cineris die
 Litaniarū
 vnde profe
 cta.
 Cilicium
 baptizandi
 inducunt.

caelestium rerum cogitatione conquiescerent.
 Qui sane ritus bellissime conuenit Simeonis
 Metaphrastis testimonio de vit. S. Syluest. vbi
 referens poenitentiam, Constantino Impera-
 tori à sancto Pontifice iniunctam, saccum pro
 cilicio vsurpauit: *clausis* (inquit) *ianuis, in sacco,*
et cinere humi iacens, in lectu ago poenitentiam.
 quod etiam à Nicephoro Callisto eadem voce
 significatum est lib. 7. histor. Eccles. dum scri-
 bit: *pro purpura saccum sumit.* Sed clarius S. Au-
 gustinus, qui lib. 2. de symb. ad catechum. c. 1.
 cilicij vocabulo vsus est, *in humilitate pedum, ci-*
licij substrato, in vobis celebratur examen. & lib.
 4. cep. 1. *Omnia sacramenta, quae acta sunt, & a-*
ccipiuntur in vobis per ministerium seruorum Dei, exor-
ationibus, canticis spiritualibus, insufflacio-
nis, cilicij, inclinatione ceruicium, humilitate pe-
dum, paucis ipse omni securitate appetendus: hac om-
nia, ut dixi, esse sunt, quae vos reficiunt in vtero, ut
renatus ex baptismo hilares vos mater exhibeat Chri-
sti. Eiusdem consuetudinis mentio fit apud
 Paulinum Nolanum in panegyri. de Calso
 puero: vbi ad baptizandorum poenitentiam,
 ac praecipue cilicij vsum alludens, sic canit:

Ite, procul leti, silentium consortia malo:

Ut brenibus lachrymis gaudia longa metam.

Si modo lugentem grauis hirtio regmine saccus

Caprigenum setis dum reget, & stimulet.

Accipe etiam, quemadmodum idem dicitur
 ab Adone Treuirensi in vit. S. Donat. Episc.
 & Hilarin. monach. dum Syranæ mulieris
 baptismum, & poenitentiae genera prosequi-
 tur. Scripsit igitur his ferè verbis: sunt enim

mihi nota, propterea quod ea ipsa autem
quam hic afferimus, allata est eodem capite
bi de cinere dicitur: sed scriptum est ita:
dem ipsis accepit, gratias Deo agens, induit cilicium,
et ut humiliaretur in cilicio, et cetera
sic deinde catechizavit eam, et baptizavit
eam, quam filium eius. Ex quibus apparet
cilij usum à catechismo incipisse: qui etiam
baptismi diem protendebatur: tum quod
cephorus Callistus lib. 7. histor. Eccles. de
Constantini Magni baptismo loquens, ait
septem diebus ciliciū induisse, testatus est
totidem à catechismo ad ipsum baptismum
interfuerunt: tum etiam quod S. Augustinus
lib. 2. de symb. ad catechum. cap. 1. cilicium
pus ad examen, hoc est, scrutiny deducitur:
detur: de quorum initiis, & fine, eo, quod
mus, modo dabitur proprius disserendum.

Cilicij usus
incipiebat
à catechis-
mo, & ad
baptismi
diem pro-
tendebatur
Constan-
tinus quā-
diu inter
catechu-
menos fue-
rit.

De Eleemosyna, aliisque pietatis Christianae
exercitationibus.

CAP. XIII.

Multis præterea aliis veræ pietatis
citationibus, præsertim re familiari
pauperes, Dei causa, eroganda, suis pecuniis
noxisque ab irato Deo veniam, pacemque
petrabant. quorum exempla clariora sunt
veterum historiis, quam ut de eo quisquam
re dubitare possit. Huc enim referendum
quod Act. 2. legimus, Cornelio Centurione

Baptizandi
nummos
erogabant
in egentes.